

עיריית יבנה
מזכירות העירייה

2 ינואר, 2018
ט"ו טבת, תשע"ח

פרוטוקול ישיבת הוועדה למאבק בסמים ומיגור אלימות
מתאריך 24/12/17

משתתפים:

עו"ד מאיר דהן	-	יו"ר הוועדה למאבק בסמים
מר יניב עמרני	-	חבר הוועדה למאבק בסמים
מר דוד שטרית	-	מנכ"ל העירייה
גב' רות שרעבי	-	רא"ג מינהל החינוך
מר ציון דוד	-	רא"ג שיטור ופיקוח
גב' צביה אוחנה	-	רא"ג לשירותים חברתיים
גב' אורית גור-כהן	-	מנהלת ביה"ס שש שנתי האורן
גב' רחל דביר	-	מתאמת הרשות למלחמה בסמים
מר רועי סודאי	-	מנהל מח' תנועות נוער
מר אורי איטח	-	מנהל מח' קידום נוער
גב' עליזה צ'פניק	-	נציגת ציבור - רכזת סירת הורים
מר אשר דוד	-	קצין מודיעין בילוש
גב' בת אל סעאט	-	מפקדת השיטור העירוני
גב' יעל יצחק פור	-	מזכירות העירייה

חסרים:

מר רועי גבאי	-	חבר הוועדה למאבק בסמים
מר חובב אשרף	-	יו"ר הוועדה למיגור אלימות
מר שחר סימנה	-	חבר הוועדה למיגור אלימות
מר אלי מזוז	-	חבר הוועדה למיגור אלימות
גב' לנה פיטמן	-	מנחה איזורית הרשות למלחמה בסמים
מר דוד עדיני	-	רכז מציל"ה
מר אפרים אספה	-	מנהל מח' פיקוח עירוני
גב' רחלי כץ-גרין	-	מנהלת ביה"ס שש שנתי האלון
מר אפי לובטון	-	נציג ציבור

על סדר היום:

1. סיכום פעילות שנת תשע"ז - 2017
2. הצגת תוכנית עבודה עירונית לשנת 2018.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

יו"ר הוועדה, עו"ד מאיר דהן:

פותח את הישיבה ומציין את חשיבות נושא המאבק בסמים ובאלכוהול על כל המשתמע מכך. אנו חיים בעולם גלובלי בו קיים קושי להשפיע על הפרט. תפקידנו כוועדה לחשוב על דרכים יצירתיות לצמצום תופעת השימוש בסמים ואלכוהול ובמניעת אלימות.

התפיסה הרווחת בישראל וברוב ארצות המערב, כיום היא כי השימוש לרעה בסמים פוגע לא רק ביחיד כי אם בחברה כולה, ועל כן הוא אסור על פי חוק. המשתמש בסמים פוגע בעצם בחברה כולה, שכן הוא הופך מגורם מועיל לחברה לגורם המהווה נטל כבד על החברה כולה. ככל שהשימוש בסמים ובאלכוהול גדל, כך הפגיעה גדלה, כך גוברות תאונות הדרכים נוכח הפגיעה בכושר הנהיגה של המשתמשים. ועל כן החשיבות שבפעילות העירונית במלחמתה בתופעת השימוש בסמים ובאלכוהול ובאלימות, הכל כמובן בכפוף למשאבים הכספיים הקיימים, שאף פעם אינן מספיקים למימוש מלוא הצרכים והרצונות.

הרי הטיפול בנגע הסמים והאלכוהול, מתנהל בעצם ב- 3 קדקודים - כאשר מרבית המאמץ מתמקד בשלב המניעה, אך גם באכיפה (משטרה) ובטיפול ושיקום (שרותי הרווחה).

המניעה עצמה מתחלקת בין 3 גורמים: החינוך הפורמאלי (בתי-הספר), החינוך הלא פורמאלי (מתנ"סים, מרכזי נוער וכד') והקהילה (סיירת הורים, קבוצות הורים וכד').

לאחרונה חלו שינויים במבנה הרשות למאבק בסמים אשר יבואו לידי ביטוי בשנת 2018. מבקש מרחל דביר האחראית על תחום להרחיב בנושא.

רחל דביר: הרשות למלחמה בסמים במתכונתה הנוכחית נסגרה. הטיפול בנושא הועבר לאחריות המשרד לביטחון פנים, אשר החליט על ביצוע איחוד שלושת הגופים, הרשות למלחמה בסמים ואלכוהול, מציל"ה ו"עיר ללא אלימות". שנת 2018 תהווה שנת מעבר לא יבוצעו שינויים פרסונליים. דוד עדיני, האחראי על מציל"ה, אשר אינו נוכח עקב אירוע משפחתי, ימשיך לפעול במסגרת הנוכחית עם תקציב משלו, ואני אמשיך לפעול עם תקציב משלי. בשנה האחרונה התקציבים גדלו משמעותית הודות להכנסת תכנית "דרך חדשה" - של הרשות הלאומית למלחמה בסמים ואלכוהול, המיועדת בעיקר לקהילת יוצאי אתיופיה. השנה התקיים שיתוף פעולה פורה עם רוית, רכזת תוכנית 360. התקיימו סדנאות הורים, לתלמידים שאותרו ע"י עובדת סוציאלית.

היעדים שהצבתי לשנה הם:

1. יצירת שיתוף פעולה עם השיטור הקהילתי לביצוע הדרכות והשתלמויות להורים.
2. צירוף הורים מקרב הקהילה האתיופית לסיירת ההורים.

מאיר דהן: כמה הורים מונה הסיירת?

עליזה צ'פניק: הסיירת מונה 38 הורים המהווים גרעין אשר פועל מאז הקמת הסיירת.

מאיר דהן: מבקש כעת מכל המשתתפים לדווח כל אחד בתחומו על הנעשה ועל מה שיעשה בנושא המאבק בסמים ובאלכוהול.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

צ'פניק עליזה: הנוער מסתובב בלילות שבת, נודד ממקום למקום. יש ונדליזם, רכיבה על אופניים חשמליים. הפיקוח רודף אחריו. המועדון בונה אילן לא פועל מאחר שהוא רחוק. עיקר ההתרכזות היא בשכונה הירוקה. צריך לחשוב על מקום להתכנסות בני הנוער בשכונה זו שבו יהיו משחקים ושתייה חמה, כפי שהיה בעבר.

רות שרעבי: לדעתי, נושא איתור מבנה אינו מתפקיד הוועדה. הוועדה, תפקידה לבחון את מידת השפעתן של התוכניות הפועלות בנושא ההתמודדות עם תופעת הסמים והאלכוהול וחשיבה על דרכי התמודדות נוספות.

דוד שטרית: קיים מבנה יביל המשמש כבית כנסת אשר אמור להתפנות בעוד כשנה. לאחר פינוי המבנה מתוכנן לשמש כמועדון לנוער. יחד עם זאת, הוועדה הנוכחית אינה המקום לדון בכך. יש להתמקד במטרת הוועדה.

צביה אוחנה: מניסיון העבר, היו תכניות שפעלו במועדונים לבני הנוער אך הנוער לא הגיע.

מאיר זהן: מבקש מנציגי המשטרה לתת סקירת נתונים על המתרחש בעיר בנושא.

אשר דוד: מסכים עם הנאמר לגבי מבנה לנוער. הפתרון מתחיל באיתור מקום התכנסות לבני הנוער. ניתן לראות כיצד הדבר השפיע לטובה בערים אחרות, לדוגמא בבת ים. מתאר התמודדות לא פשוטה של השיטור העירוני מול הורים אשר תומכים בהתנהגות ילדיהם ומתריסים כלפי השוטרים. צריכה להתבצע הסברה להורים.

בת אל - שיטור עירוני: קיים קצין נוער שתפקידו לטפל בדיוק בדברים שנאמרו כאן. היה חשוב להזמין אותו. לא הוסבר לה מה מטרת הישיבה. אין לה יכולת לתת נתונים כעת על הנושא.

נושא ההסברה - מגיעים לבתי הספר שוטרים, בלשי נוער מש"קים, השיטור העירוני ואף הפקחים, לצורך הסברה לנוער כיצד ניתן בקלות להתדרדר.

תופעת האלכוהול – לקראת הסילבסטר היתה פעילות ממוקדת בפארקים. אנו לא רואים השפעה של ההורים, לכן יש לדבר על לב הנערים עצמם.

רחל דביר: עיקר תוכניות המניעה בתחום החינוך הבלתי פורמלי המתקיימות ברובם במרכזים הקהילתיים ובמתנסי"ם, מתמקדות גם בהעצמת בני הנוער ומניעת שוטטות ובכך מסייעות למניעת התנהגויות בסיכון.

בתחום הפורמלי במערכת החינוך- תוכניות המניעה הן בעיקר תוכניות כיתתיות או שכבתיות ומשלמות בצורה יותר חווייתית את התוכניות של שפ"י-משרד החינוך. המטרה היא הגברת המודעות לנזקי השימוש בסמים ואלכוהול, סכנות וסיכונים. התכנים והתוכניות נקבעות בשיתוף עם יועצות החטיבות והתיכונים ולפי הנושאים המותאמים לכל שכבת גיל. לדוגמא, בכיתה ז' הנושא מניעת עישון סיגריות ונרגילות ולא על סמים, בכיתה י"א מניעת אלכוהול ונהיגה וכן הלאה.

בתוכניות אלו משלבים גם את ההורים באמצעות סדנאות הורים או הרצאות בימי הורים.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

אורית גור-כהן: בבתי הספר מופעלות תוכניות חינוכיות, הרצאות, הצגות. כמו כן נעשה מיפוי וזיהוי נוער בסיכון.

מאיר דהן: האם את יכולה להצביע עד כמה תופעת השימוש בסמים ואלכוהול רווחת?

אורית גור-כהן: תופעת האלכוהול הרבה יותר חמורה משימוש בסמים. קיימת צריכת אלכוהול במספרים גבוהים. קיים שיח לא פשוט מול ההורים המתכחשים לתופעה. שימוש בסמים - קיימים מקרים בודדים בהם מערבים את המשטרה.

רות שרעבי: גם כשהשימוש בסמים נעשה מחוץ לכותלי בית הספר, הנושא מדווח לגורמי החינוך ומטופל מול אל-סם וכדומה, במטרה לשקם את הילד. מניסיוני כמנהלת בית ספר במשך 12 שנה בהן הופעלו תוכניות שונות, לדעתי, אנו מחפשים את המטבע במקום הלא נכון. מדובר בבעיה ארצית של זמינות קלה לצריכת האלכוהול. אנו עדים לתופעה קשה של בנות 15 המשתמשות באלכוהול וסמים. קרבה לבני מיעוטים. יש אוזלת יד קשה של ההורים. העבודה צריכה להיות מול ההורים. למרות שמניסיוני, לסדנא שקיימנו להורים הגיעו שניים בלבד, צריך לערוך חשיבה בנושא. בנוסף, מתבקש ביצוע רה-אורגניזציה של כל התקציבים על מנת להפיק מקסימום תועלת.

מאיר דהן: האם ניתן לזהות באופן ברור באיזה חתך סוציו אקונומי התופעה יותר רווחת?

אורית גור-כהן: בוודאות לא. אין חתך שכזה שניתן להצביע עליו. המדובר בתופעה שאין בינה ובין זהות סוציו אקונומית ולא כלום. לדעתי יש צורך במיתוג ושיווק עירוני - קמפיין שימפם את המסר להעלאת מודעות.

עליזה צ'פניק: מאז שיצא חוק האלכוהול, קשה יותר לבני הנוער להשיג אלכוהול, אך בכל אופן הנוער צורך אלכוהול. לא ניתן קנס על שתיית אלכוהול אך, ניתן קנס על הקמת רעש.

רועי סודאי: כל הסברה יכולה למזער במעט את התופעה אך לא למגר אותה. מוכן לבצע קמפיין אגרסיבי במסגרת תנועות הנוער להעלאת המודעות וכן לנסות לגייס הורים לסיירת.

רחלי דביר: מעוניינת בקיום שיתוף פעולה עם בתי הספר לביצוע ימי עיון, סדנאות רענון, איתור וזיהוי הבעיה במערכת החינוך.

אורית גור-כהן: אנו עושים זאת בבית הספר בשיתוף שפ"י.

מאיר דהן: האם אפשר לזהות באיזה גיל מתחיל הנוער לשתות אלכוהול?

אורית גור-כהן: כ- 90% מהילדים מתחילים לשתות החל מכיתה ז' - גיל בר מצוה.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

ציון דוד: השיטור העירוני מנסה לטפל בנוער, בעיקר בימי שישי. לעיתים באופן אגרסיבי היכן שמוצאים נערים שיכורים. לצערי, תגובת ההורים כלפי גורמי הפיקוח היא אגרסיבית. יש לשתף את ההורים בבעיית צריכת אלכוהול והשלכותיה, תוך התמקדות בשכונה הירוקה. יש לציין כי בשכונות הותיקות קיימת הבנה של הנושא וסיוע מצד ההורים.

דוד שטרית: ביצוע קמפיינים הינו דבר טוב, יחד עם זאת זכרון הציבור קצר. כ"כ איננו רוצים למתג את העיר כצרכני סמים או אלכוהול. מעלה אפשרות של הוספת משפטים הקשורים לנושא מעל הלוחות בכיתות, בדומה לקמפיין שנעשה בזמנו בנושא בטיחות בדרכים.

בת אל סעאט: מונה קצין נוער בשם דניאל אדמסו, אשר נותן כלים בתחום הסברה ומניעה לפני הגעה למקומות לא רצויים. עומד על הסיכונים, ההדרדרות. נתונים בנושא צריכת אלכוהול וסמים בקרב בני הנוער יועברו בהמשך. באופן כללי, יש מעט תיקי נוער על שימוש בסמים. תופעת צריכת אלכוהול נפוצה יותר. יש פעילויות ממוקדות. עוצרים זאת כבר בפארקים. צריך לבצע הסברה בקרב הנערים באופן ישיר ולא דרך ההורים.

אורית גור-כהן: מציעה לקחת מקרה מתוך העיר ולמנף אותו לצורך הסברה, תוך שימת דגש על נושא השיתוף והסרת חסם הבושה, אשר עשוי להציל במצבים קשים שכבר קרו.

רות שרעבי: יומרני מצידנו לשאוף שהנוער יפסיק לשתות. הנוער חשוף במקרים רבים לכך גם בבית. יש להוסיף ידע והסברה.

אורי איטח: ביחידה לקידום נוער אנו עוסקים בנוער מנותק. אנו עדים לתופעה קשה של בנות 15 במצב סיכוני גבוה מאוד. בריחת נערו מהבית מסיבות כאלה ואחרות, שימוש בסמים ואלכוהול, ויציאה עם בני מיעוטים. הן מאותרות בפזורה הבדואית. העברנו לכ- 30 בני נוער סקר אנונימי בנושא צריכת אלכוהול וסמים שתוצאותיו ישמשו אותנו לעבודה הטיפולית. באופן כללי, נער לא יפנה מיוזמתו לגמילה. רק כשהוא עומד בפני רישום פלילי, אזי הוא מופנה ע"י קצין מבחן לגמילה.

דוד שטרית: מבקש מרחלי לבחון רעיונות נוספים עם מתאמים ברשויות אחרות. המסקנה היא שהעלאת המודעות צריכה להתבצע באמצעות קמפיינים דרך מערכת החינוך ותנועות הנוער.

רות שרעבי: יש להתחיל הסברה בבתי הספר היסודיים בכיתות ו' לפני גיל בר מצוה.

רחלי דביר: אפשר לקיים פיילוט ב- 3-4 בתי ספר יסודיים.

רות שרעבי: מבקשת ללמד סניגוריה על ההורים בשכונה הירוקה. מדובר בשני הורים עובדים וב"ילדי מפתח". יש לתת תעדוף להסברה בבתי ספר בשכונה זו.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

רחלי דביר: יש צורך בגיוס הורים לסיירת מהשכונה הירוקה. מציעה לקיים ישיבה עם ועדי בתי הספר בשכונה הירוקה, ההנהגה המוסדית של בתי הספר האורן והאלון.

סיכום, מפי יו"ר הוועדה עו"ש מאיר דהן:

ראשית, אני רוצה להביע הערכתי ולהודות לרחל דביר ולכל העוסקים במלאכה החשובה, שעל אף מגבלות התקציב, עושים עבודתם נאמנה ומשתפים פעולה להשגת המטרה.

שנית, נוכח הנאמר כאן על-ידי המשתתפים ואנשי המקצוע, ברי שעלינו לשים דגש על הדברים הבאים, כאשר מתאמת הרשות למלחמה בסמים הגבי רחלי דביר, תהיה אמונה על כך.

1. **הסברה** - הגברת ההסברה, בדגש על הסברה להורים. הסברה מגייסת ולא מאיימת.
2. הגברת המודעות בבתי הספר ובקרב תנועות הנוער בתחום מניעת צריכת אלכוהול באמצעות פרסום במדיה הדיגיטלית.
3. **כיתות ו' (מעברים)** - הסברת התנהגויות סיכוניות. התחלה בבתי הספר רבין וגולדברג.
4. קבלת נתונים מהמשטרה על השימוש באלכוהול.

רשמה: יעל יצחק-פור

העתק:

מר צבי גוב-ארי - ראש העיר
למשתתפים

